

Sygn. akt V KK 595/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 8 grudnia 2021 r.
sprawy **R. M.**
uniewinnionej od zarzutu z art. 212 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.
z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżycielkę prywatną kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

R. M. została oskarżona prywatnym aktem oskarżenia o to, że w dniu 7 stycznia 2019 r. zarzuciła J. M. w osobiście przez siebie podpisanych oświadczeniach złożonych do akt sprawy prowadzonej przez policję w G. pod sygn. ID (...), (...), iż ta dokonała przestępstwa porwania małoletnich dzieci N. i H. M., wskutek czego policja prowadziła postępowanie z art. 211 k.k., czyli o czyn którego J. M. nie popełniła, przez co została pomówiona o takie postępowanie i właściwości, które poniżają ją w opinii publicznej i narażają na utratę zaufania potrzebnego dla prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, jak również znieważyla J. M.

poprzez nazwanie ją „przestępcą” w sposób publiczny, z zamiarem aby zniewaga ta do niej dotarła, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II K (..), uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzuczonego jej czynu.

Apelacje od tego wyroku wnieśli oskarżycielka prywatna i jej pełnomocnik. Zaskarżyli go w całości.

Pełnomocnik oskarżycielki prywatnej zarzucił wyrokowi:

- obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów;

- obrazę art. 174 k.p.k. poprzez poczynienie ustaleń faktycznych w oparciu o notatki funkcjonariuszy KPP w G., po przeciwstawieniu ich dowodowi bezpośredniemu w postaci zeznań oskarżycielki prywatnej oraz wydruków rozmów oskarżonej i K. M.;

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu, że oskarżona nie działała z zamiarem pomówienia lub znieważenia J. M..

Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G..

Oskarżycielka prywatna zarzuciła wyrokowi brak obiektywizmu oraz błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu, że oskarżona nie miała zamiaru dopuścić się przestępstwa. Wniosła o uznanej R. M. za winną zarzuczonego jej czynu lub uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy w L., wyrokiem z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, obciążając oskarżycielkę prywatną kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.

Pełnomocnik oskarżycielki prywatnej wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. rażąco obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 234 k.k. poprzez jego niezastosowanie, a tym samym nierozważenie zachowania R. M. pod kątem realizacji znamion czynu zabronionego z tego przepisu,

2. rażąco obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 174 k.p.k., poprzez poczynienie ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o notatki urzędowe funkcjonariuszy KPP w G. i przeciwstawienie ich dowodowi bezpośredniemu z zeznań oskarżycielki prywatnej oraz obiektywnemu dowodowi z wydruków rozmów oskarżonej i K. M., co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonej.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymania nim wyroku Sądu I instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej jest oczywiście bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Podniesione w niej zarzuty nie mają charakteru kasacyjnego, gdyż skierowane zostały do orzeczenia Sądu I instancji.

Sąd odwoławczy – którego rozstrzygnięcie powinna skarżyć kasacja (art. 519 k.p.k.) – nie stosował przepisu prawa materialnego z art. 234 k.k. Utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, nie czyniąc nowych ustaleń faktycznych, nie rozstrzygał więc w kwestii stosowania lub niestosowania tego przepisu – co zarzucił skarżący. Przypisanie oskarżonej czynu kwalifikowanego z art. 234 k.k. było zresztą w niniejszej sprawie niemożliwe ze względu na brak skargi uprawnionego podmiotu, gdyż jest to przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego. Tymczasem przedmiotowe postępowanie toczyło się na skutek skargi oskarżyciela prywatnego. Na ten temat wypowiedział się również Sąd II instancji na str. 5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Ustawodawca wprowadzając w art. 455 k.p.k. na sąd odwoławczy obowiązek poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej, bez zmiany ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, niezależnie od granic zaskarżenia w środku odwoławczym, ale ta zmiana kwalifikacji musi się w dalszym ciągu mieścić w ramach pierwotnej skargi zawartej w akcie oskarżenia. Niemożliwa jest zatem korekta kwalifikacji prawnej czynu prowadząca do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za przestępstwo ścigane w innym trybie (w tym przypadku przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego).

Zarzut naruszenia prawa procesowego poprzez poczynienie ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o notatki urzędowe funkcjonariuszy Policji, a nie dowody z zeznań oskarżycielki prywatnej i dowody z zapisów korespondencji między R. M. a jej mężem, jest niezasadny z trzech powodów. Po pierwsze, nie odnosi się do orzeczenia Sądu II instancji. Po drugie – stanowi wierną kopię zarzutu apelacyjnego, już rozpoznanego przez Sąd Okręgowy (jakkolwiek Sąd ów się do treści tego zarzutu bezpośrednio nie odniósł). Po trzecie – w istocie kwestionuje ustalenia faktyczne, co jest niedozwolone na etapie postępowania kasacyjnego. Dokonując ustaleń w sprawie, Sąd I instancji brał pod uwagę różne źródła dowodowe, zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k. na tej podstawie kształtując swoje przekonanie, co do braku podstaw pociągania do odpowiedzialności karnej R. M. za zarzucony jej czyn. Nie jest tak, jak przekonuje Autor kasacji, że notatki policyjne nie mogą w ogóle stanowić źródła wartościowego materiału dowodowego. Zwłaszcza jeśli dokumentują fakt podjęcia interwencji przez funkcjonariuszy i jej przedmiot. Art. 174 k.p.k. zabrania jedynie zastępowania zeznań stron notatkami z pism, zapisków lub notatek urzędowych, a nie samego zapoznawania się z tego rodzaju dokumentami przez Sąd. W przedmiotowych notatkach znajdowały się fragmenty depozycji świadków, którzy następnie byli przesłuchiwani przed Sądem. Nie można więc mówić o tym, że treść notatek zastąpiła bezpośredni dowód z ich przesłuchania.

Niewątpliwie byłoby wskazane, by Sąd I instancji przesłuchał policjantów na okoliczność zdarzeń zaraportowanych w sporządzonych przez nich notatkach. Sąd *meriti* miał jednak uzasadnione podstawy uznać, że w świetle bogatego materiału dowodowego nie jest to niezbędne do ustalenia czy oskarżona dopuściła się znieważenia J. M., a to było celem niniejszego postępowania. Warto podkreślić, że o przesłuchanie policjantów interweniujących podczas incydentów między zwaśnionymi stronami oskarżyciel prywatny nie zabiegał ani przed Sądem I instancji, ani w postępowaniu odwoławczym. Kwestionując prawo Sądu do kształtowania opisu zdarzenia między innymi na podstawie notatek policyjnych, skarżący zdaje się przede wszystkim polemizować z ich treścią, niekorzystną dla oskarżyciela prywatnego. Jest to sfera ustaleń faktycznych, które w postępowaniu kasacyjnym pozostają pod ochroną domniemania prawidłowości.

Tym samym należy przyjąć, że nie było podstaw do uwzględnienia niniejszej kasacji, a zarzuty w niej podniesione noszą cechę oczywistej bezzasadności. Postępowanie odwoławcze zostało przeprowadzone co do zasady prawidłowo i doprowadziło Sąd Okręgowy do utrzymania w mocy zapadłego przed Sądem I instancji wyroku. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 3 w zw. z art. 637a k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.